

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

Кафедра адміністративного, кримінального права та процесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-методичної
та наукової роботи
Г. Ю. Шаркова
_____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)

напрямок підготовки _____ 6.030401 – «Правознавство» _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

форма навчання _____ денна _____

(Шифр за ОПП ПІ 8)

Кіровоград – 2016 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)» для студентів денної форми навчання за напрямом підготовки 6.030401 – «Правознавство», 2016.-__с.

Розробник: Кричун Ю.А., професор кафедри адміністративного, кримінального права та процесу, к.ю.н., доцент.

Методичні рекомендації затверджені на засіданні кафедри адміністративного, кримінального права та процесу.

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

Завідувач кафедри _____ (П.Л. Степанов)

_____ 20__ року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

_____ 20__ року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 0304 –«Право» Напрямок підготовки 6.030401 –«Правознавство»	Нормативна Цикл професійної підготовки	
Модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		II-ий	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 2		Семестр	
Загальна кількість годин – 300		III-ий,	IV-ий
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6		Лекції	
		32	32
		Практичні	
		32	32.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		86	86
	Індивідуальні завдання: - 16		
	Вид контролю: залік (III-ий семестр), екзамен (IV-ий семестр)		

«Кримінальне право (Загальна частина)» є спеціальною юридичною дисципліною, яка передбачена навчальним планом освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напрямку підготовки 6.030401 – «Правознавство» для обов'язкового вивчення студентами. Вона вивчається на другому курсі (у третьому та четвертому семестрах).

Кримінальне право, як галузь права включає Загальну та Особливу частини, кожна з яких становить собою самостійну навчальну дисципліну, яка вивчається протягом двох років (чотирьох семестрів). Крім лекційного курсу, передбачене проведення практичних занять з усіх тем. Вивчення Загальної частини кримінального права України в третьому семестрі завершується заліком. Після закінчення четвертого семестру студенти складають екзамен з усього курсу дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)».

Вивчення кримінального права України, зокрема Загальної частини кримінального права, підпорядковується меті формування юриста з ґрунтовним знанням кримінального законодавства, розумінням змісту кримінально-правових понять, вмінням вірно тлумачити положення кримінального закону та застосовувати їх у майбутній практичній діяльності; також метою вивчення дисципліни є виховання неухильної поваги до закону, дотримання законності у всіх формах правозастосовної діяльності, відповідальності за порушення прав і свобод людини і громадянина в державі.

Навчальна дисципліна вивчає основні теоретичні положення сучасної науки кримінального права та практику їх застосування, а також основні закономірності та тенденції розвитку вчень про злочин та покарання в Україні та зарубіжних країнах. Дисципліна належить до фундаментальних і профілюючих. Нею передбачається вивчення комплексу кримінально-правових інститутів теорії кримінального права та основних положень Закону про кримінальну відповідальність, постанов Пленуму Верховного Суду України, а також окремих положень актів зарубіжного законодавства.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів на підставі чинного кримінального законодавства України з основними положеннями та інститутами кримінального права, які передбачені нормами Загальної частини Кримінального кодексу України, для формування у них в подальшому теоретичних знань, а також практичних навичок та вмінь, необхідних для вирішення проблем кримінально-правової кваліфікації суспільно небезпечних діянь, які існують у правозастосовчій практиці.

Для досягнення зазначеної мети в межах даної навчальної дисципліни планується вирішення таких основних **завдань**:

- ознайомлення студентів з основними положеннями та інститутами кримінального права;
- формування у студентів базових знань про основні склади злочинів, які містить Особлива частина Кримінального кодексу України;
- ознайомлення студентів з основними джерелами кримінального права України;
- аналіз та узагальнення судової практики в сфері застосування кримінального законодавства;
- розвиток навичок самостійного вирішення наукових та практичних проблем кримінального права.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- поняття, предмет, принципи та основні положення кримінального права України;
- поняття та види основних складів злочинів, які містить Особлива частина Кримінального кодексу України;
- положення рішень Конституційного Суду України та положення постанов Пленуму Верховного Суду України щодо окремих проблемних питань застосування кримінального законодавства на практиці;
- основні положення науки кримінального права.

За підсумками вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти**:

- самостійно аналізувати норми чинного кримінального законодавства;
- застосовувати норми кримінального права на практиці;
- давати аналіз конкретної теми з застосування кримінального законодавства України;
- аналізувати навчальну та наукову літературу, а також аналізувати та узагальнювати судову практику в галузі кримінального права.

3. Програма навчальної дисципліни

Навчальна програма визначає місце навчальної дисципліни у системі підготовки фахівця, вимоги до сформованості їх компетенцій та зміст освіти для фахівців відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня з нормативної навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)».

Відповідно до освітньо-професійної програми «Кримінальне право (Загальна частина)» є нормативною навчальною дисципліною обов'язкового вибору, яка вивчається протягом двох семестрів. Загальний бюджет часу відповідно до ECTS становить 10 кредитів, що дорівнює 324 годинам. Структурно навчальна дисципліна складається із 4 змістових модулів. Форми контролю: залік (у кінці III семестру), екзамен (у кінці IV семестру).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Тема №1: *Поняття, предмет, метод та система кримінального права. Наука кримінального права (2 год.)*

План

1. Поняття та завдання кримінального права України.
2. Функції кримінального права, предмет і метод кримінально-правового регулювання.
3. Система кримінального права України.
4. Принципи кримінального права України.

Кримінальне право як галузь права, законодавства, навчальна дисципліна та юридична наука. **Кримінальне право як галузь права:** поняття, предмет, методи та взаємозв'язок із суміжними галузями права. Принципи кримінального права. Система кримінального права. Загальна та Особлива частини кримінального права, їх особливості та взаємозв'язок. **Кримінальне право як галузь законодавства..** Наукові засади побудови системи кримінального права. **Наука кримінального права,** предмет, функції і методи науки кримінального права, її взаємозв'язок із загальною теорією права і суміжними правовими науками. Вплив науки кримінального права на законодавчу та правозастосовну діяльність, на формування юридичного мислення і правової свідомості населення. **Кримінальне право як навчальна дисципліна,** її предмет, основні методи та форми вивчення. Система курсу Загальної частини кримінального права.

Тема №2: *Закон про кримінальну відповідальність(2 год.)*

План

1. Поняття кримінального закону, його ознаки та значення.
2. Структура Кримінального кодексу України.
3. Тлумачення кримінального закону: поняття та значення. Види, засоби та обсяг тлумачення.

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його ознаки, завдання та значення. Закон про кримінальну відповідальність як джерело кримінального законодавства. Загальна та Особлива частини Кримінального кодексу, їх єдність, взаємозв'язок та відмінність.

Кримінально-правові норми. Співвідношення норми і статті закону про кримінальну відповідальність. Види кримінально-правових норм: забороняючі, дефінітивні (роз'яснюючі), заохочувальні (стимулюючі), обмежувальні. Структура статей Особливої частини Кримінального кодексу України. Види диспозицій і санкцій статей Особливої частини Кримінального кодексу України.

Тлумачення закону про кримінальну відповідальність: поняття та значення. Види тлумачення: за суб'єктом – аутентичне (легальне), офіційне, судове, неофіційне (доктринальне, професійне, буденне); за прийомами – лінгвістичне, логічне, систематичне, історичне; за обсягом – буквальне, обмежувальне, розширювальне.

Рішення Конституційного Суду України як акти офіційного тлумачення кримінально-правових норм. Юридична природа та кримінально-правове значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України.

Аналогія узаконі про кримінальну відповідальність.

Тема №3: Чинність Закону про кримінальну відповідальність у часі, просторі та по колу осіб (2 год.)

План

1. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.
2. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність.
3. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.

Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі. Правила набрання чинності законом про кримінальну відповідальність. Поняття часу вчинення злочину. Припинення чинності закону про кримінальну відповідальність.

Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі. Поняття закону про кримінальну відповідальність, який скасовує злочинність діяння або пом'якшує кримінальну відповідальність, та закону про кримінальну відповідальність, який встановлює злочинність діяння або посилює кримінальну відповідальність. Межі зворотної дії закону про кримінальну відповідальність у часі. Особи, на яких поширюється зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі. Чинність проміжного закону про кримінальну відповідальність у часі.

Принципи чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі: територіальний, громадянства, реальний та універсальний. Зміст територіального принципу. Поняття території України за чинним законодавством. Поняття місця вчинення злочину. Зміст принципу громадянства. Відповідальність громадян України або осіб без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили злочини за її межами. Правові наслідки засудження цих осіб за межами України. Зміст реального принципу. Випадки кримінальної відповідальності за Кримінальним кодексом України іноземців або осіб без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили злочини за її межами. Екстрадиція (видача) злочинців.

Тема №4: Кримінальна відповідальність та її підстава (2 год.).

План

1. Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття, ознаки, зміст. Момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності.
2. Підстави кримінальної відповідальності.
3. Форми реалізації кримінальної відповідальності.

Теоретичні концепції визначення сутності кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття й ознаки кримінальної відповідальності. Співвідношення кримінальної відповідальності та кримінального покарання.

Виникнення і припинення кримінальної відповідальності. Об'єктивна та суб'єктивна підстава кримінальної відповідальності.

Форми реалізації кримінальної відповідальності: засудження винного не поєднане з призначенням покарання; засудження винного поєднане з призначенням покарання, від відбування якого особа звільняється; застосування покарання.

Тема №5: Поняття злочину, класифікація злочинів (2 год.)

План

1. Поняття й ознаки злочину в кримінальному управі України.
2. Класифікація злочинів.
3. Малозначність діяння.
4. Відмінність злочину від інших правопорушень.

Проблеми соціальної зумовленості злочину. Наукові засади криміналізації та декриміналізації суспільно небезпечних діянь.

Поняття злочину вчинному Кримінальному кодексі України та у теорії кримінального права.

Ознаки злочину. Суспільна небезпечність як матеріальна (об'єктивна) ознака злочину. Характер і ступінь суспільної небезпечності. Протиправність як формальна (юридична) ознака

злочину. Співвідношення суспільної небезпечності та протиправності. Винність як ознака злочину.

Малозначність діяння: поняття, об'єктивні та суб'єктивні підстави.

Місце злочину в системі правопорушень. Відмежування злочинів від інших правопорушень та аморальних проступків.

Законодавча класифікація злочинів залежно від ступеня тяжкості: злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі. Значення класифікації злочинів. Класифікація злочинів у кримінально-правовій доктрині.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Тема №6: *Склад злочину і кваліфікація злочинів (2 год.)*

План

1. Поняття та значення складу злочину. Функції складу злочину.
2. Елементи й ознаки складу злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки злочину.
3. Види складу злочину.
4. Склад злочину та кваліфікація злочину. Значення складу злочину для кваліфікації злочинів.

Вчення про склад злочину в теорії кримінального права. Значення складу злочину. Склад злочину як підстава кримінальної відповідальності.

Елементи складу злочину: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона. Обов'язкові та факультативні ознаки складу злочину.

Проблема класифікації складів злочинів у теорії кримінального права.

Види складів злочинів за ступенем суспільної небезпеки. Основний склад злочину. Кваліфікований склад злочину. Особливо кваліфікований склад злочину. Привілейований склад злочину.

Види складів злочинів за способом описування у законі. Простий склад злочину. Складний склад злочину. Формальний склад злочину. Матеріальний склад злочину. Усічений склад злочину.

Поняття кваліфікації злочинів. Кваліфікація злочинів як стадія застосування кримінального закону. Формула кваліфікації злочинів.

Тема №7: *Об'єкт злочину (4 год.)*

План

1. Поняття об'єкта злочину. Кримінально-правове значення об'єкта злочину.
2. Класифікація об'єктів злочину.
3. Безпосередній об'єкт злочину та його види. Значення виду безпосереднього об'єкта для кваліфікації.
4. Поняття предмета злочину та його місце у структурі складу злочину.

Поняття та значення об'єкта злочину. Проблеми об'єкта злочину у теорії кримінального права. Види об'єктів злочину. Загальний об'єкт злочину. Родовий об'єкт злочину. Безпосередній об'єкт злочину. Основний безпосередній та додатковий безпосередній об'єкти злочину. Обов'язковий та факультативний об'єкти.

Поняття предмета злочину, його місце у структурі складу злочину. Відмінність предмета злочину від об'єкта злочину та від знарядь і засобів вчинення злочину.

Тема №8: *Об'єктивна сторона складу злочину (4 год.)*

План

1. Поняття й ознаки об'єктивної сторони складу злочину.
2. Дія та бездіяльність у кримінальному управі: поняття й ознаки, види.
3. Уплив нездоланної сили, фізичного та психічного примусу на кримінальну відповідальність.
4. Суспільно-небезпечні наслідки та їх види.
5. Причинний зв'язок і його кримінально-правове значення.
6. Інші факультативні ознаки об'єктивної сторони складу злочину.

Поняття об'єктивної сторони складу злочину у теорії кримінального права. Ознаки об'єктивної сторони складу злочину. Кримінально-правове значення об'єктивної сторони складу злочину.

Суспільно небезпечне діяння (дія чи бездіяльність). Поняття та ознаки злочинної дії у кримінальному праві. Усвідомленість та воля як основні ознаки злочинної дії. Поняття та ознаки злочинної бездіяльності. Умови кримінальної відповідальності за злочинну бездіяльність. Поняття непереборної сили, фізичного і психічного примусу та їх значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність за суспільно небезпечне діяння (дію чи бездіяльність).

Суспільно небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони складу злочину: поняття, види та значення для кваліфікації злочинів.

Поняття та види причинних зв'язків в теорії кримінального права. Особливості причинного зв'язку при злочинній бездіяльності.

Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу злочину. Час, місце, спосіб, обстановка, засоби, знаряддя вчинення злочину. Значення факультативних ознак об'єктивної сторони складу злочину для кваліфікації злочину та призначення покарання.

Тема №9: Суб'єкт злочину (4 год.).

План

1. Поняття та ознаки суб'єкта складу злочину. Спеціальний суб'єкт складу злочину.
2. Поняття осудності та її значення. Обмежена осудність як різновид осудності.
3. Поняття неосудності за кримінальним правом України. Критерії неосудності.
4. Вік кримінальної відповідальності. Значення віку для визнання особи суб'єктом злочину.

Поняття та значення суб'єкта злочину у кримінальному праві. Ознаки суб'єкта злочину. Загальний та спеціальний суб'єкт злочину. Ознаки та види спеціального суб'єкта, його значення для кваліфікації злочину.

Фізична особа як суб'єкт злочину. Проблема визнання юридичних осіб суб'єктами окремих злочинів у інших державах і міжнародному праві.

Вік як обов'язкова ознака суб'єкта злочину. Злочини, за вчинення яких настає кримінальна відповідальність з 14 та 16 років. Основні правила встановлення віку суб'єкта злочину. Особливості визначення віку кримінальної відповідальності за відсутності офіційних документів, що його підтверджують.

Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта злочину. Формула осудності.

Поняття неосудності у теорії кримінального права та Кримінальному кодексі України. Критерії неосудності: медичний (біологічний) та юридичний. Ознаки медичного критерію неосудності: хронічне психічне захворювання, тимчасовий розлад психічної діяльності, недоумство, інший хворобливий стан.

Ознаки юридичного критерію неосудності. Характеристика інтелектуальної та волевої ознак юридичного критерію неосудності та їх співвідношення.

Обмежена осудність. Урахування визнання особи обмежено осудною при призначенні покарання.

Тема №10: Суб'єктивна сторона складу злочину (4 год.).

План

1. Поняття й ознаки суб'єктивної сторони складу злочину.
2. Вина як головна ознака суб'єктивної сторони складу злочину.
3. Поняття та види умислу. Різновиди умислу, вироблені кримінально-правовою теорією та судовою практикою.
4. Поняття та види необережності.
5. Подвійна (складна чи змішана) форми вини.
6. Поняття та види помилки у кримінальному праві. Їхній вплив на кримінальну відповідальність.

Поняття суб'єктивної сторони складу злочину та її значення. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єктивної сторони злочину.

Вина як обов'язкова ознака суб'єктивної сторони складу злочину. Форми вини у кримінальному праві, їх значення для кваліфікації злочину та призначення покарання.

Умисел та його види за чинним Кримінальним кодексом України. Поняття прямого і непрямого умислу, їхні інтелектуальні тавольові моменти (ознаки). Відмінність непрямого умислу від прямого. Види умислу в теорії кримінального права та судовій практиці: за моментом формування злочинного наміру – заздалегідь обдуманий, умисел, що виник раптово; за спрямованістю – визначений (конкретизований): простий та альтернативний; невизначений (неконкретизований). Питання кваліфікації злочинів, вчинених з визначеним і невизначеним умислом.

Необережність та її види. Злочинна самовпевненість та її інтелектуальний і вольовий моменти (ознаки). Відмінність злочинної самовпевненості від непрямого умислу. Злочинна недбалість та її об'єктивний і суб'єктивний критерії.

Випадок (казус) як невинне заподіяння суспільно небезпечних наслідків, його відмінність від злочинної недбалості.

Змішана (подвійна, складна) форма вини та її значення для кваліфікації злочину.

Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу злочину. Кримінально-правове значення мотиву та мети вчинення злочину. Кримінально-правове значення емоцій як факультативної ознаки суб'єктивної сторони складу злочину.

Поняття та види помилок у теорії кримінального права. Юридична помилка, її види та вплив на кримінальну відповідальність. Фактична помилка, її види та вплив на кримінальну відповідальність.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Тема №11: Стадії вчинення умисного злочину (4 год.).

План

1. Поняття та види стадій умисного злочину. Поняття закінченого злочину.
2. Поняття та види готування до злочину. Відмінність готування від виявлення наміру.
3. Поняття та види замаху. Відмінність замаху від готування.
4. Кримінальна відповідальність за незакінчений злочин.
5. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця, її поняття та ознаки.

Поняття та види стадій вчинення злочину за Кримінальним кодексом України.

Готування до злочину: поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види готування до злочину. Відмежування готування до злочину від виявлення наміру вчинити злочин.

Замах на злочин: поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Відмежування замаху на злочин від готування до злочину та закінченого злочину. Види замаху на злочин: закінчений і незакінчений; замах на непридатний об'єкт і замах з непридатними засобами.

Поняття закінченого злочину. Проблеми визначення моменту закінчення злочинів у теорії кримінального права та правозастосовній діяльності.

Підстави кримінальної відповідальності за готування до злочину та замах на злочин. Кваліфікація готування до злочину та замаху на злочин.

Поняття та умови добровільної відмови при незакінченому злочині. Відмінність добровільної відмови від дійового каяття. Стадії вчинення злочину, на яких можлива добровільна відмова. Питання про добровільну відмову на стадії закінченого замаху на злочин.

Тема №12: Співучасть у злочині (4 год.).

План

1. Поняття та значення співучасті у злочині. Об'єктивні і суб'єктивні ознаки співучасті.
2. Види і ознаки співучасників.
3. Підстави та межі кримінальної відповідальності співучасників.
4. Форми співучасті.
5. Специфічні прояви співучасті.

6. **Поняття та видипричетності до злочину.**

Поняття та значення співучасті у злочині, її об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Вчення про співучасть у злочині у теорії кримінального права.

Види співучасників злочину за Кримінальним кодексом України. Виконавець(співвиконавець) злочину. Посереднє вчинення злочину. Організатор злочину. Види організації злочину. Особливості суб'єктивної сторони організатора злочину. Підбурювач до злочину.Пособник злочину. Інтелектуальне та фізичне пособництво. Відмежування пособництва від підбурювання.

Причетність до злочину. Відмінність причетності до злочину від співучасті у злочині. Види причетності. Відповідальність за причетність до злочину.

Види та форми співучасті. Вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою та злочинною організацією.

Підстави та межі відповідальності співучасників. Залежність відповідальності співучасників від дій виконавця. Відповідальність такваліфікація дій співучасників при різних формах співучасті.

Спеціальні питання відповідальності співучасників. Співучасть узлочинах зі спеціальним суб'єктом. Провокація злочину. Експес виконавця. Вплив експесу виконавця на відповідальність співучасників. Кримінальна відповідальність при невдалій співучасті.

Добровільна відмова співучасників. Добровільна відмова виконавця. Відповідальність інших співучасників при добровільній відмові виконавця. Особливості добровільної відмови організатора, підбурювача та пособника.

Тема №13: Множинність злочинів (4 год.).

План

1. Поняття та види одиничних злочинів.
2. Поняття та види множинності злочинів.
3. Поняття, ознаки та види повторності.
4. Сукупність злочинів та їх види. Значення сукупності для кваліфікації злочину та призначення покарання.
5. Рецидив злочину: поняття, види.

Поняття множинності злочинів у кримінальному праві. Відмежування множинності злочинів від одиничних злочинів, що складаються з декількох діянь: складних (складених), триваючих та продовжуваних злочинів.

Види множинності злочинів, відповідно до Кримінального кодексу України.

Повторність злочинів. Поняття повторності злочинів. Відображення повторності злочинів у Загальній та Особливій частинах Кримінального кодексу України. Кримінально-правове значення повторності злочинів.

Сукупність злочинів. Поняття сукупності злочинів за Кримінальним кодексом України. Специфічні ознаки сукупності злочинів. Відмінність сукупності злочинів від конкуренції кримінально-правових норм. Види сукупності злочинів: ідеальна, реальна. Кримінально-правове значення сукупності злочинів.

Рецидив злочинів. Поняття рецидиву злочинів за Кримінальним кодексом України. Специфічні ознаки рецидиву злочинів. Відображення рецидиву злочинів у Загальній та Особливій частинах Кримінального кодексу України. Види рецидиву: загальний, спеціальний, простий, багаторазовий, пенітенціарний. Кримінально-правове значення рецидиву злочинів та окремих його видів.

Тема №14: Обставини, що виключають злочинність діяння (4 год.).

План

1. Поняття та види обставин, що виключають злочинність діяння.
2. Поняття необхідної оборони й умови її правомірності.
3. Уявна оборона. Відповідальність за шкоду, заподіяну устані уявної оборони.
4. Затримання особи, що вчинила злочин. Підстави, ознаки й умови правомірного затримання особи, що вчинила злочин та заподіяння йому шкоди.
5. Поняття крайньої необхідності, її ознаки та підстави виникнення.

6. Фізичний або психічний примус як обставина, що виключає злочинність діяння.
7. Виконання наказу чи розпорядження.
8. Діяння пов'язані з ризиком.
9. Виконання спеціального завдання з попередження чи викриття злочинної діяльності, організованої групи або злочинної організації.

Поняття та юридична природа обставин, що виключають злочинність діяння.

Необхідна оборона: поняття, ознаки, умови правомірності. Перевищення меж необхідної оборони. Уявна оборона: поняття за Кримінальним кодексом України, юридична природа та основні різновиди. Вплив уявної оборони на кримінальну відповідальність особи.

Затримання особи, що вчинила злочин: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Відповідальність за перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця.

Крайня необхідність: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Проблеми відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності.

Фізичний або психічний примус: поняття та ознаки. Кримінально-правове значення фізичного та психічного примусу.

Виконання наказу або розпорядження: поняття та основний кримінально-правовий зміст. Поняття та ознаки явно злочинного наказу або розпорядження. Правові наслідки відмови від виконання явно злочинного наказу або розпорядження. Особливості кримінально-правової оцінки ситуації, в якій особа виконала наказ або розпорядження за обставин, коли вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати його злочинного характеру.

Діяння, пов'язане з ризиком: поняття та основний кримінально-правовий зміст. Поняття та ознаки виправданості ризику за Кримінальним кодексом України. Невиправданий ризик та його кримінально-правове значення.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації: поняття та основний кримінально-правовий зміст.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Тема №15: Звільнення від кримінальної відповідальності (4 год.).

План

1. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності.
2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
4. Підстави та порядок передачі особи на поруки у зв'язку з звільненням від кримінальної відповідальності.
5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки.
6. Перебіг строків давності — правові підстави звільнення від кримінальної відповідальності.
7. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі закінченням строків давності.

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Передумови та підстави звільнення від кримінальної відповідальності. Порядок звільнення, його кримінально-правові наслідки. Види звільнення від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Відмінність дійового каяття від добровільної відмови від доведення злочину до кінця.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Поняття примирення з потерпілим, відшкодування завданих збитків, усунення заподіяної шкоди.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Умови та строки поручительства. Вимоги до поведінки особи, яку було передано на поруки. Кримінально-правові наслідки порушення особою умов передачі її на поруки.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Характеристика діяння, що втратило суспільну небезпечність, та особи, яка

перестала бути суспільно небезпечною.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Тривалість строків та порядок їх обчислення. Залежність строків давності від класифікації злочинів за ступенем тяжкості. Зупинення, переривання, відновлення перебігу строків давності. Особливості застосування давності до особи, що вчинила особливо тяжкий злочин, за який згідно із законом може бути призначено довічне позбавлення волі. Незастосування давності до особи у разі вчинення нею злочинів проти основ національної безпеки, миру та безпеки людства.

Тема №16: Покарання та його види (2 год.).

План

1. Поняття, ознаки, мета покарання.
2. Система та види покарань за чинним законодавством.
3. Характеристика деяких видів покарань.

Поняття покарання та ознаки покарання. Мета покарання: кара, виправлення, загальна та спеціальна превенція.

Система та види покарань, її ознаки та значення. Види покарань: штраф; позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю; громадські роботи; виправні роботи; службові обмеження для військовослужбовців; конфіскація майна; арешт; обмеження волі; тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; позбавлення волі на певний строк; довічне позбавлення волі.

Класифікація видів покарань. Критерії класифікації. Характеристика основних покарань, додаткових покарань, покарань, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові.

Характеристика окремих видів покарань, підстави та умови їх застосування. Порядок заміни покарання одного виду іншим.

Тема №17: Призначення покарання (2 год.).

План

1. Принципи та загальні засади призначення покарання.
2. Обставини, щопом'якшують і обтяжують покарання.
3. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.
4. Призначення покарання за сукупністю злочинів та вироків.

Поняття призначення покарання. Підстави призначення покарання. Принципи призначення покарання: законність покарання, визначення покарання в судовому вироку, обґрунтованість й обов'язковість мотивування покарання у вироку, гуманність покарання, індивідуалізація, справедливість покарання.

Загальні засади призначення покарання, їх поняття та зміст.

Загальна характеристика та значення для призначення покарання обставин, які пом'якшують та обтяжують покарання.

Призначення покарання за незакінчений злочин. Призначення покарання за злочин, вчинений у співучасті. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом: підстави та порядок призначення. Призначення покарання нижче від найнижчої межі, встановленої в санкції Особливої частини Кримінального кодексу України. Перехід до іншого, більш м'якого виду основного покарання, не зазначеного в санкції статті за вчинений злочин. Непризначення додаткового покарання, передбаченого в санкції статті Особливої частини Кримінального кодексу України як обов'язкового.

Призначення покарання за сукупністю злочинів. Правила призначення покарання за сукупністю злочинів.

Призначення покарання за сукупністю вироків. Правила призначення покарання за сукупністю вироків. Порядок приєднання за сукупністю вироків додаткових покарань.

Порядок призначення покарань при одночасному збігу сукупності злочинів та сукупності вироків.

Правила переведення менш суворих покарань у більш суворі.

Порядок обчислення строків покарання.

Тема №18: Звільнення від покарання та його відбування (4 год.).

План

1. Поняття, підстави й види звільнення від кримінального покарання та його відбування.
2. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Умови та правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням.
3. Умовно-дострокове звільнення від покарання та заміна невідбутої частини більш м'яким.
4. Звільнення від покарання за хворобою.

Поняття звільнення від покарання та його відбування. Види звільнення: безумовне і умовне звільнення.

Поняття та ознаки умовного звільнення від покарання. Звільнення від відбування покарання з випробуванням, умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Обов'язки, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Підстави застосування умовно-дострокового звільнення. Іспитовий строк при умовно-достроковому звільненні. Наслідки умовно-дострокового звільнення.

Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Підстави застосування звільнення від відбування покарання.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Умови звільнення.

Безумовне звільнення від покарання: звільнення від покарання, якщо буде визнано, що з урахуванням бездоганної поведінки і сумлінного ставлення до праці цю особу на час розгляду справи в суді не можна вважати суспільно небезпечною, звільнення у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку, заміна невідбутої частини покарання більш м'яким, звільнення від покарання за хворобою.

Особливі види звільнення від покарання: звільнення від покарання у разі прийняття нового закону, що виключає або пом'якшує призначене особі покарання

Амністія і помилування як підстави звільнення від покарання та його відбування.

Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності.

Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.

Види та умови звільнення від покарання за хворобою.

Тема №19: Судимість (2 год.).

План

1. Поняття, ознаки та правові наслідки судимості в кримінальному управлінні України.
2. Строки погашення судимості. Обчислення строків.
3. Зняття судимості: підстави та порядок реалізації.

Поняття та кримінально-правове значення судимості. Виникнення і припинення судимості. Способи припинення судимості. Правові наслідки припинення судимості.

Погашення судимості: поняття та умови. Строки погашення судимості та порядок їх обчислення. Особливості обчислення строку погашення судимості у випадку закінчення строків давності виконання обвинувального вироку, при достроковому звільненні від відбування покарання, заміні невідбутої частини покарання більш м'яким. Переривання строку погашення судимості.

Зняття судимості: поняття, значення та порядок застосування.

Тема №20: Заходи кримінально-правового характеру (4 год.).

План

1. Поняття мета примусових заходів медичного характеру.
2. Особи, до яких застосовують примусові заходи медичного характеру.
3. Види примусових заходів медичного характеру.
4. Примусове лікування. Підстави призначення та порядок відбування.
5. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Поняття та види заходів кримінально-правового характеру.

Поняття, підстави та мета застосування примусових заходів медичного характеру.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. Критерії призначення примусових заходів медичного характеру. Продовження, зміна або припинення примусових заходів медичного характеру. Зарахування часу застосування примусових заходів медичного характеру до строку покарання.

Примусове лікування. Підстава застосування примусового лікування. Особи, до яких застосовується примусове лікування. Порядок здійснення примусового лікування.

Поняття та підстави застосування спеціальної конфіскації.

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб: поняття, підстави застосування, види (штраф, конфіскація майна, ліквідація). Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.

Тема №21: Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх (2 год.).

План

1. Загальна характеристика кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.
2. Види покарань, які можуть бути застосовані до неповнолітніх та їх призначення.
3. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.
4. Особливості звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування.

Примусові заходи виховного характеру: поняття, підстави та порядок застосування.

Види покарань, які можуть бути застосовані до неповнолітніх: штраф, громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі на певний строк. **Особливості призначення покарання неповнолітнім,** їх звільнення від відбування покарання з випробуванням, звільнення від покарання із застосування примусових заходів виховного характеру, звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності, умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, погашення та зняття судимості.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.		л	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1.										
<i>Тема №1:</i> Поняття, предмет, метод та система кримінального права. Наука кримінального права.	12	2	2		8					
<i>Тема №2:</i> Закон про кримінальну відповідальність.	12	2	2		8					
<i>Тема №3:</i> Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі, просторі та по колу осіб.	12	2	2		8					
<i>Тема №4:</i> Кримінальна відповідальність та її підстава.	12	2	2		8					
<i>Тема №5:</i> Поняття злочину, класифікація злочинів.	14	2	4		8					
Разом за змістовим модулем 1	62	10	12		40					
Змістовий модуль 2.										
<i>Тема № 6:</i> Склад злочину і кваліфікація злочинів.	14	2	4		8					
<i>Тема №7:</i> Об'єкт злочину.	18	4	4		10					
<i>Тема №8:</i> Об'єктивна сторона складу злочину.	16	4	4		8					
<i>Тема №9:</i> Суб'єкт злочину.	18	4	4		10					
<i>Тема №10:</i> Суб'єктивна сторона складу злочину.	16	4	4		8					
Разом за змістовим модулем 2	82	18	20		44					

Змістовий модуль 3.									
<i>Тема № 11:</i> Стадії вчинення умисного злочину.	14	4	2		8				
<i>Тема № 12:</i> Співучасть у злочині.	16	4	4		8				
<i>Тема № 13:</i> Множинність злочинів.	16	4	4		8				
<i>Тема № 14:</i> Обставини, що виключають злочинність діяння.	16	4	4		8				
Разом за змістовим модулем 3	62	16	14		32				
Змістовий модуль 4.									
<i>Тема № 15:</i> Звільнення від кримінальної відповідальності.	16	4	4		8				
<i>Тема № 16:</i> Покарання та його види.	12	2	2		8				
<i>Тема № 17:</i> Призначення покарання.	12	2	2		8				
<i>Тема № 18:</i> Звільнення від покарання та його відбування.	16	4	4		8				
<i>Тема № 19:</i> Судимість.	12	2	2		8				
<i>Тема № 20:</i> Заходи кримінально-правового характеру	14	4	2		8				
<i>Тема № 21:</i> Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.	12	2	2		8				
Разом за змістовим модулем 4	94	20	18		56				
Усього годин	300	64	64		172				

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Тема №1:</i> Поняття, предмет, метод та система кримінального права. Наука кримінального права.	2
2.	<i>Тема №2:</i> Закон про кримінальну відповідальність.	2
3.	<i>Тема №3:</i> Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі, просторі та по колу осіб.	2
4.	<i>Тема №4:</i> Кримінальна відповідальність та її підстава.	2
5.	<i>Тема №5:</i> Поняття злочину, класифікація злочинів.	4
6.	<i>Тема №6:</i> Склад злочину і кваліфікація злочинів.	4
7.	<i>Тема №7:</i> Об'єкт злочину.	4
8.	<i>Тема №8:</i> Об'єктивна сторона складу злочину.	4
9.	<i>Тема №9:</i> Суб'єкт злочину.	4
10.	<i>Тема №10:</i> Суб'єктивна сторона складу злочину.	4
11.	<i>Тема № 11:</i> Стадії вчинення умисного злочину.	2
12.	<i>Тема № 12:</i> Співучасть у злочині.	4
13.	<i>Тема №13:</i> Множинність злочинів.	4
14.	<i>Тема № 14:</i> Обставини, що виключають злочинність діяння.	4
15.	<i>Тема № 15:</i> Звільнення від кримінальної відповідальності.	4
16.	<i>Тема №16:</i> Покарання та його види.	2
17.	<i>Тема №17:</i> Призначення покарання.	2
18.	<i>Тема № 18:</i> Звільнення від покарання та його відбування.	4
19.	<i>Тема №19:</i> Судимість.	2
20.	<i>Тема №20:</i> Заходи кримінально-правового характеру.	2
21.	<i>Тема №21:</i> Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.	2
Всього : 64 години		

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Тема №1:</i> Поняття, предмет, метод та система кримінального права. Наука кримінального права.	8
2.	<i>Тема №2:</i> Закон про кримінальну відповідальність.	10
3.	<i>Тема №3:</i> Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі, просторі та по колу осіб.	10
4.	<i>Тема №4:</i> Кримінальна відповідальність та її підстава.	10
5.	<i>Тема №5:</i> Поняття злочину, класифікація злочинів.	10
6.	<i>Тема №6:</i> Склад злочину і кваліфікація злочинів.	10
7.	<i>Тема №7:</i> Об'єкт злочину.	10
8.	<i>Тема №8:</i> Об'єктивна сторона складу злочину.	10
9.	<i>Тема №9:</i> Суб'єкт злочину.	10
10.	<i>Тема №10:</i> Суб'єктивна сторона складу злочину.	10
11.	<i>Тема № 11:</i> Стадії вчинення умисного злочину.	10
12.	<i>Тема № 12:</i> Співучасть у злочині.	10
13.	<i>Тема №13:</i> Множинність злочинів.	10
14.	<i>Тема № 14:</i> Обставини, що виключають злочинність діяння.	10
15.	<i>Тема № 15:</i> Звільнення від кримінальної відповідальності.	10
16.	<i>Тема №16:</i> Покарання та його види.	8
17.	<i>Тема №17:</i> Призначення покарання.	8
18.	<i>Тема № 18:</i> Звільнення від покарання та його відбуття.	8
19.	<i>Тема №19:</i> Судимість.	8
20.	<i>Тема №20:</i> Заходи кримінально-правового характеру.	8
21.	<i>Тема №21:</i> Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.	8
Всього 172 години		

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студентів є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їхніх здібностей та творчу діяльність. Формою індивідуальної роботи студентів з даного навчального курсу є виконання курсової роботи, відповідно до методичних рекомендацій щодо написання курсових робіт та заданої тематики. Індивідуальні завдання студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Метою індивідуальної роботи є поглиблення, узагальнення, закріплення теоретичного матеріалу та понятійного апарату, практичне застосування знань студентів з курсу навчальної дисципліни.

Тематика курсових робіт з дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)» розроблена кафедрою кримінально-правових дисциплін відповідно до встановленої мети та завдань навчальної дисципліни.

Написання студентами курсової роботи є невід'ємною складовою частиною навчального процесу, важливим елементом фахової підготовки юристів.

Курсова робота з навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)» повинна бути виконана студентом відповідно до заданої теми, а також повинна відповідати загальним вимогам, які встановлені до написання курсових робіт.

Під час написання курсової роботи студент повинен показати вміння працювати з навчальною та науковою літературою, вміти аналізувати нормативні акти в галузі кримінального законодавства, матеріали практики, робити обґрунтовані висновки.

Курсова робота повинна бути виконана студентом відповідно до заданої тематики. Недодержання цієї вимоги, а також написання роботи не за своєю темою є підставою для не зарахування роботи і повернення студентові для перероблення відповідно до своєї теми.

Робота повинна містити вступ, послідовний виклад теоретичних питань з обов'язковими посиланнями на використані літературні джерела, висновки, належним чином оформлений список літератури, використаної під час написання курсової роботи.

Курсова робота повинна бути виконана на аркушах паперу формату А-4. Робота може бути написана власноруч або надрукована, загальний обсяг роботи – 28-35 листів.

При недотриманні студентом вимог, встановлених щодо написання курсових робіт (вимог щодо наукового рівня, змісту та оформлення курсових робіт), викладач повертає йому курсову роботу для доопрацювання та усунення недоліків. Курсова робота виконана з додержанням усіх вказаних вище вимог оцінюється як - *зарахована*.

Пропоновані теми рефератів:

1. Значення історичного методу при вивченні кримінального права України.
2. Значення порівняльного методу при вивченні кримінального права України.
3. Проблеми законодавчої техніки КК України 2001 року.
4. Відповідність понятійного апарату КК України 2001 року загальному визначенню принципам і нормам міжнародного права.
5. Проблеми бланкетних диспозицій в КК України 2001 року.
6. Правові та юридичні особливості об'єктів кримінально – правової охорони та об'єктів злочинів.
7. Значення юридичних фактів при визначенні змісту кримінально – правових відносин.
8. Кримінальні правовідносини: зміст, види, суб'єкти.
9. Визнання діяння злочином: історичні та порівняльні аспекти.
10. Теоретичне та нормативне визначення ролі і значення категорії “склад злочину” (юридичний склад злочину) при застосуванні норм КК України.
11. Механізм кримінально – правового регулювання: теоретичні та нормативні проблеми.
12. Проблеми теоретичного та нормативного визначення підстав кримінальної відповідальності.
13. Співвідношення понять “кримінальна відповідальність” та “покарання” в теорії кримінального права.

14. Кримінальна відповідальність в контексті кримінально – правових відносин.
15. Науковий підхід до визначення форм (видів) кримінальної відповідальності.
16. Доцільність ознаки суспільної небезпечності при нормативному визначенні поняття злочину.
17. Проблеми визначення критеріїв класифікації злочинів.
18. Потерпілий в системі соціальних цінностей і благ, які утворюють об'єкт злочину.
19. Проблеми визначення психічних ознак особи, яка вчинила діяння, для нормативного закріплення внутрішньої сторони злочину.
20. Ознаки осудності та “обмеженої осудності” та їх вплив на кримінальну відповідальність.
21. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим (ст. 46 КК) в контексті Європейського законодавства.
22. Співучасть у злочині: історичний та порівняльний аспекти.
23. Дотримання правової природи при визначенні обставин, що виключають злочинність діяння, та їх нормативному закріпленні.
24. Відповідність принципам і нормам Європейського права підстав і порядку звільнення від кримінальної відповідальності за КК України.
25. Проблема захисту прав і законних інтересів потерпілого від злочину в системі покарань КК України.
26. Система, види та розміри покарань за КК України в контексті міжнародного кримінального законодавства.
27. Інститут покарання: критерії визначення адекватності.
28. Правова природа конфіскації майна як виду покарання.
29. Законний інтерес: кримінально – правове визначення.
30. Потерпілий від злочину: нормативне та теоретичне визначення в зарубіжному кримінальному праві.
31. Проблеми визначення критеріїв обґрунтування підстав класифікації об'єктів злочинів.
32. Проблеми причинного зв'язку в теорії кримінального права.
33. Суспільна небезпечність як ознака злочину за КК України в контексті зарубіжного законодавства.
34. Кримінальна відповідальність та покарання неповнолітніх за КК України в порівнянні з Європейським кримінальним законодавством.
35. Кримінальний кодекс України: шляхи удосконалення в контексті Європейських стандартів.

8. Методи навчання

Проблемні лекції, лекції з елементами бесіди, інтерактивні лекції, ілюстрація, демонстрація, розв'язування задач або творчих завдань, складання графічних схем, евристична бесіда, навчальна дискусія, вирішення конкретних ситуацій, ділові ігри, тестування, анкетування тощо.

9. Методи контролю

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде лекційні та практичні заняття, у відповідності з даною програмою. Видами поточного контролю можуть бути опитування, контрольні та інші письмові роботи, тести, колоквиуми, робота з практичними матеріалами.

При поточному контролі під час практичних занять оцінюють:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях;
- самостійність при вирішенні практичних завдань та аналіз матеріалів практики;
- наявність навичок самостійної роботи, пошуку та аналізу правової інформації;
- активність при обговоренні питань;

- систематичність роботи на заняттях;
- результатив виконання домашніх завдань, практичних завдань, експрес-контролю у формі тестів, письмових контрольних робіт, в тому числі модульних підсумкових;
- результатив виконання індивідуальних завдань.

Результати поточного контролю оголошуються наприкінці кожного заняття.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Модульний контроль (сума балів за кожний змістовий модуль (далі – ЗМ) проводиться на відповідному практичному занятті після вивчення ЗМ1, ЗМ2, ЗМ3, ЗМ4. Підсумкова кількість балів за змістові модулі визначається як сума балів за всіма формами поточного контролю плюс оцінка за модульну контрольну роботу.

Після виставлення результатів модульного контролю викладач оголошує в навчальних групах результати навчання за модульно-рейтинговою системою.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль з дисципліни «Кримінальне право» передбачає контроль знань студентів всього навчального матеріалу за III і IV семестри у формі екзамену.

Екзамен проводиться в письмовій формі. Білет складається з 20 тестових завдань (кожне з яких оцінюється від 0 до 1 балу), двох теоретичних питань (кожне з яких оцінюється від 0 до 6 балів) та одного практичного завдання (оцінюється від 0 до 8 балів). Максимальна кількість балів, яка може бути отримана на письмовому екзамені з дисципліни «Кримінальне право» складає 40.

Оцінювання знань студентів з теоретичних питань на письмовому екзамені з дисципліни «Кримінальне право» відбувається на підставі таких критеріїв:

- 1) правильність відповідей на запитання (вірність, чіткість і досить глибокий виклад ідей, понять, фактів і т.п.);
- 2) повнота і лаконічність відповіді;
- 3) новизна навчальної інформації, ступінь використання наукових і нормативних джерел;
- 4) уміння пов'язувати теорію з практикою, творче застосовувати знання до неординарних ситуацій;
- 5) логіка і аргументованість викладу;
- 6) грамотне коментування, наведення прикладів, аналогій;

Виходячи з розглянутих критеріїв за відповідь на одне з теоретичних питань,

6 балів - виставляється студентові тоді, коли його відповідь бездоганна за змістом, формою і обсягом. Це означає, що студент у повній відповідності з програмою засвоїв увесь навчальний матеріал, викладений на лекціях, у підручниках і на іспиті дав бездоганні і глибокі відповіді на всі поставлені запитання, показав знання; не лише основної, але й додаткової літератури, нормативних джерел, навів власні думки, зробив узагальнюючі висновки, використав знання, отримані з суміжних, галузевих і спеціальних дисциплін, зумів пов'язати вивчений матеріал з реальною дійсністю. Мова студента повинна бути логічно обґрунтована і граматично правильна.

4-5 бали - виставляється за наявність високого рівня знань, навичок і вмінь. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Допускається знання лише основних положень додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять, у формулюванні закономірностей, незначні помилки в мові і стилі викладу

3 бали - передбачає наявність знань лише основного матеріалу; студент відповідає по суті питання (відповідь неповна, містить неточності), дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі при застосуванні знань до аналізу сучасної дійсності.

0-2 бали - ставиться, коли студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні базових проблем, при формулюванні понять, на теоретичні питання білету не відповідає або відповідає не по суті, не може пов'язати теоретичний матеріал із сучасною дійсністю, робить велику кількість граматичних помилок.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Загальний розподіл на I семестр з підсумковою формою контролю - залік

Поточне оцінювання і самостійна робота																		3	ІНДЗ	Сума	
Змістовий модуль №1									Змістовий модуль №2												
T1	T2	T3	T4	T5	МКР №1	СР за ЗМ №1	T6	T7	T8	T9	T10	МКР №2	СР за ЗМ №2								
3	3	3	3	3	3	6	11	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	11	10	8	100

**ПЗ – практичні заняття*

СР – самостійна робота

З – залік

Е – екзамен

T1, 2... - теми практичних занять, передбачені робочою програмою

МКР – модульна контрольна робота

ЗМ – змістовий модуль

Загальний розподіл на II семестр з підсумковою формою контролю - екзамен

Поточне оцінювання і самостійна робота																		Е	ІНДЗ	Сума	
Змістовий модуль №1									Змістовий модуль №2												
T11	T12	T13	T14	МКР №3	СР за ЗМ №3	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	МКР №4	СР за ЗМ №4							
3	3	3	3	3	3	6	11	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	11	10	8	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

11. Методичне забезпечення

1. Робоча програманавчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)» для студентів денної форми навчання.
2. Методичні рекомендації до практичних занять.
3. Методичні рекомендації до тем самостійного вивчення.
4. Методичні рекомендації до написання курсових робіт з дисципліни «Кримінальне право (Загальна частина)».
5. Підручники та посібники з дисципліни.
6. Навчальні матеріали на електронних носіях.
7. Збірники практичних та тестових завдань з дисципліни.
8. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.

12. Рекомендована література

1. Конституція України // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30.
2. [Кримінальний кодекс України \(із змінами та доповненнями станом на 5 лютого 2014 року\)](#). – Х.: ТОВ «Одіссей», 2014. – 240 с.
3. Андрушко П.П., Берзін П.С., Кобзаренко В.П., Матишевський П.С. та ін. / За ред. Яценка С.С., Кримінальне право України: практикум. Навчальний посібник. – 3-є вид. – 2010. – 640 с.
4. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України (1972-2009). – Х.: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2009. – 848 с.
5. Кваліфікація злочинів, підслідних органам внутрішніх справ: [підручник] / Коваленко В. В., Джужа О. М., Савченко А. В., Вартилицька І. А., Кісілюк Е. М., Кришевич О. В., Кузнецов В. В., Микитчик О. В., Останін В. О., Смаглюк О. В. / За заг. ред. В. В.Коваленка; за наук. ред. О. М.Джужи. – К.: Атіка, 2011. – 648 с.
6. Кримінальне право України. Бібліографія. 1991-2005 / Укладачі: М. В. Галабала, В.О. Навроцький, С.В. Хилюк. – К.: Алерта, КНТ, Центр учбової літератури, 2008. – 536 с.
7. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посібник / Михайленко П.П., Кузнецов В.В., Михайленко В.П., Опалинський Ю.В.; [За ред. П.П. Михайленко] – К.: СПД Карпук С.В. – 2006. – 440 с.
8. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник / [За ред. А. С. Беніцького, В. С. Гуславського, О. О. Дудорова, Б. Г. Розовського. – К.: Істина, 2011. – 1121 с.
9. Кримінальне право України. Загальна частина: Навчальний посібник / За ред. О. М. Омельчука. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 208 с.
10. Кримінальне право. (Загальна частина): підручник / [А. М. Бабенко, Ю. А. Вапсва, В. К. Гришук та ін.]; за заг. ред. О. М. Бандурки; МВС України, Харків. націон. ун-т внутр. справ. – Х.: Вид-во ХНУВС. – 2011. – 378 с.
11. Кримінальне право України: Загальна частина: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / [Ю. В. Баулін та ін.]; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2010. – 454 с.
12. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / Алієва О. М., Гаврильченко Л. К., Гончар Т. О. та ін.; за заг. ред. Стрельцова Є. Л. – [4-е вид., перероб. і доповн.]. – Х.: Одіссей, 2009. – 328 с.
13. Кримінальний кодекс України: Наук.-практ. комент. / За заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – Вид. 4-те, переробл. та доповн. – Х.: Одіссей, 2008. – 1208 с.
14. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар: у 2 т. / За заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х.: Право, 2013. –

- Т.1: Загальна частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І.Тютюгін та ін. – 2013. – 376с.
15. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар: у 2 т. / За заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х.: Право, 2013. – Т.2: Особлива частина / Ю.В.Баулін, В.І. Борисов, В.І.Тютюгін та ін. – 2013. – 1040с.
16. Кримінальний кодекс України: постатейні матеріали та навчально-практичні завдання / І. П. Баглай, І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, К. Т. Кравченко, О. М. Литвинов, А. В. Савченко, Ю. Л. Сенін, О. І. Соболь / За заг. ред. докт. юрид. наук, проф. І. Г. Богатирьова. – К.: Атіка, 2011. – 640с.
17. Кримінальне право України. Загальна частина: Практикум: Навчальний посібник / І.П. Козаченко, О.М. Костенко, В.К. Матвійчук та ін. – К.: КНТ, 2006. – 432 с.
18. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів: [підручник] / Кузнецов В. В., Савченко А. В. / За ред. В. І. Шакуна. – К.: вид-во КНТ, 2011. – 328 с.
19. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Кримінальне право України: питання та задачі для підготовки до вступних, семестрових та державних екзаменів: Навч. посіб. / Кузнецов В. В., Савченко А. В. / За заг. ред. О. М. Джузи. – Вид. 2-ге доп. та перероб. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
20. Кузнецов В. В. Кримінальне право України: [посіб. для підготовки до іспитів] / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко. – 4-е вид. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В. – 2009. – 212 с.
21. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: Навч. посібник.– К.: Юрінком Інтер, 2006. – 704 с.
22. Практика судів України з кримінальних справ 2001-2005. – К. – Х.: Юрінком Інтер, 2005. – 464 с.
23. Практика судів України з кримінальних справ 2006-2007. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 880 с.
24. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник (Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.) / За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – К.: Юридична думка, 2004. – 656 с.
25. Уголовное право Украины. Общая и Особенная части: Учебник / Отв. редактор Е.Л. Стрельцов. – Х.: “Одиссей”, 2006. – 720 с.
26. Кримінальне право України. Особлива частина. За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – К., Атіка, 2008. – 712 с.
27. Кримінальне право України: Особлива частина: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / [Ю. В. Баулін та ін.]; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2010. – 720 с.
28. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / [Авт. колектив: Александров Ю. В., Андрушко П. П., Антипов В. І., Клименко В. А., Матишевський П. С. та ін.] // Відповідальний редактор С.С. Яценко. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: А.С.К., 2005. – 848 с.
29. Уголовный кодекс Украины. Научно-практический комментарий/ [Авт. колектив: Александров Ю. В., Андрушко П. П., Антипов В. И., Клименко В. А., Матишевський П. С. и др.] // Отв. ред. С.С. Яценко. – 3-е изд., испр. и доп. – К. : А.С.К., 2004. – 1096 с.
30. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / [Авт. колектив: Бойко А.М., Брич Л.П., Грищук В.К., Дудоров О.О., Мельник М.І., Музика А.А., Навроцький В.О., Ришелюк А.А., Хавронюк М.І.]; За ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. – 3.вид., перероб. та доп. – К. : Атіка, 2003. – 1054 с.
31. Научно-практический комментарий Уголовного кодекса Украины от 5 апреля 2001 года/ [Авт. колектив: Бойко А.М., Брич Л.П., Грищук В.К., Дудоров О.О., Мельник М.І., Музика А.А., Навроцький В.О., Ришелюк А.А., Хавронюк М.І.]; За ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. – К. : А.С.К., 2004. – 1216 с.
32. Завдання до практичних занять з Особливої частини кримінального права: Для студентів 3-го курсу / Уклад.: М.І. Панов та інші. – Х.: Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого, 2004. – 229с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

2. <http://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)
4. <http://mvs.gov.ua> – Міністерство внутрішніх справ
5. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
6. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
7. <http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України
8. <http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
9. <http://www.ukma.kiev.ua> – наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія
10. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/index.htm> – Форум права (електронна наукова фахова видання)
11. <http://www.rsl.ru> – Російська державна бібліотека
12. <http://www.nlr.ru> – Російська національна бібліотека
13. <http://law.edu.ru> – Юридическа Росія (освітній правовий портал)
14. <http://ru.wikipedia.org> – Вікіпедія (свободна енциклопедія)
- <http://www.lawbook.by.ru> – Бібліотека юриста